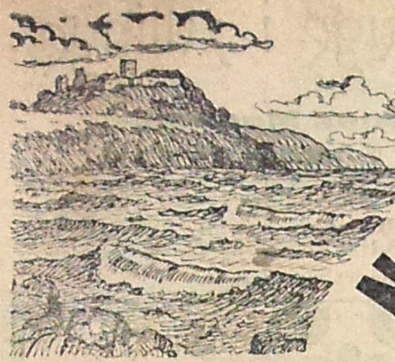

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Telefon 74.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri.

Udgaar i et Antal af 1600 Eksempl.
og forsendes gennem Postvæsenet
til alle Hjem i Allinge-Sandvig,
Olsker, Rutsker, Rø og Klemensker

Nr. 384

Fredag den 21 Januar 1921

9de Aarg.

Nord-Bornholms Ugeblad

trykkes i et Antal af mindst 1600 Eksempl.
og forsendes gennem Postvæsenet i Allinge.
Sandvig, Olsker, Rutsker, Rø og Klemensker

Nord-Bornholms Ugeblad

har den største Udbredelse i Nordre Herred
bliver læst i ethvert Hjem og egner sig der-
for bedst til Avertiering.

Nord-Bornholms Ugeblad

oplæger gerne Bekendtgørelser af enhver Art
saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

Nord-Bornholms Ugeblad

udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
koster i Kr. halvårlig.

Sol i Januar.

I Guder, denne Sol i Januar.
Jeg bliver let om Hjertet og en Nar.
der roder efter Biller under Sten
og under Barken paa en raadden
Gren.

Og dvælende med Fryd i
Minders Rus,
jeg skræller Mosset af en
Skraanings Grus
og se, der ligger Biller trygt i Hi
og sover Vinterrædslerne forbi.

Og sover, som jeg selv i Mulde laa
i Morges under Vintermøllets Graa
og drømte om en Himmel mere klar.
I Guder, denne Sol i Januar!

Og store Løbebillen vælter ud
af Huler under Mossens grønne Hud,
og Vingedækkers violette Spil
med gyldne Gruber lokker Lyset til.

Og blændede af Solens rige Skær
de tumlet om i dette Balsamvejr
og spiler Kæbesaksens sorte Ring
og synes næsten som en farlig Ting.

Og møre Stubbe brister mod min Hæl
til Ære for min herskesyge Sjæl
og for det hele slaaende Bedrag.
I Guder, jeg er Barn igen idag!

Knud Winstedt.

I Heksenes Tid.

—o—

Baal flammede op, der drev Røg-
flager hen over næsten hver Lands-
by i Europa, Inkvisitor kom med
Lommebog og „Heksehammer“, og
Tusinde af gamle Mennesker blev
aarlig dømt til den kvalfuldeste Død.
Forbavsede og forfærdede læser vi
nu i vore Dage de gamle Beretnin-
ger om Hekseprocesserne og Hekse-
baalene. Det er vanskeligt for os
at fatte, at en Overtro kunde gro
saa dybt ned i Menneskenes Sind
og slaa ud i en saadan Grusomhed.

Hvor kom Heksene fra? Det er
meget let at paavise. Allerede Old-
tidens Folk havde deres Hekse: Græ-
kerne deres Lamiaer, Romerne deres
Strigaer, og Ideen om saadanne med
Trolddomskraft forlængede Kvinder
fulgte med Slægterne, efter at Kri-
stendommen var bleven Religionen.
I Kristendommens første Tider skete
det omkring i Landene, at mange
af de ældre Folk ikke vilde forlade
deres gamle Tro, men i Hemmelig-

hed samledes ved Nattetid i afsides
liggende Offerlunde og tilbad deres
gamle Guder. Mellem dem har sand-
synligvis været mange Offerpræstin-
der, og efterhaanden som disse blev
gamle, fik de kristne større og større
Afsky for dem. Forestillingen om
Valkyrierne, der ved Nattetid paa
skummende Heste for gennem Luf-
ten, forvandlede efterhaanden til et
Billede af den gamle Offerpræstinde,
der paa en Gedebug red til hemme-
lig Afgudstjeneste. Odin blev til
Djævelen, Valkyriernes Gæstebud
blev til Heksenes Maaltid omkring
Heksegryden, Offerlunden blev til
Blokshjærg, og de gamle Oftringer
til Guderne ved Foraarslide blev
til Heksesabbathen og Valpurgisnat.
Frejas hellige Dyr Kalten manglede
ikke i Forestillingskredsen. Den
fulgte altid med Heksens. Selve Hek-
senavnets Afstamning kan ogsaa pa-
peges. Det kommer af Hag, den
hellige Offerlund, og af Haxa eller
Hagzisa, det keltiske og german-
ske Navn for en Overpræstinde for
Skovens Gudinder. Og længe efter
at de sidste Rester af den gamle
Gudetro var forsvunden og med den
de sidste hemmelige Offerpræstinde,
blev Troen paa Hekse siddende i
Folket.

Men dermed var det ogsaa givet
for den Tids Mennesker, at disse
Hekse, som altsaa stod i Ledtog
med den onde, skulde forfølges og
udryddes fra Jorden. Man træffer
vel enkelte oplyste Mænd, der ivre-
de mod Heksetroen, men de talte
altid for døve Øren. Der skete saa
meget, som Mennesker ikke kunde
forklare sig ad naturlig Vej, og som
de derfor gav Djævelen Skyld for.
Da han ikke kunde tænkes at være
alle Steder, var det hans Haandlan-
gere, der besørgede Arbejdet, og
Haandlangerne var Heksene. Da de
første religiøse Sekter som Valden-
serne og Albigenkerne dukkede op,
blev Kætteri og Hekseri slaaede sam-
men, og i 1398 ser vi det teologiske
Fakultet ved Paris' Universitet
fastslaa som en Kendsgerning, at
Mennesker kan indgaa Forbund med
den onde, og at man altsaa fra Kir-
kens og Slatens Side maa tage sine
Forholdsregler imod det. Den egent-
lige systematisk Hekseforfølgelse be-
gynder med Pave Innocent VIII's
Bulle: „Summis desiderantes affec-
tibus“ af 1484, der tog Sigte paa
„Hekse og Troldkarle“, og med hans
Udsendelse af de to Inkvisitorer
Heinrich Institor og Jacob Sprenger.
Den sidste forfaldte den i 1489 i
Køln trykte „Heksehammer“, en ka-
nonisk Lovbog, der bestemte, hvor-
ledes man bedst kunde kende en
Heks, hvorledes Hekseri viser sig,
og hvorledes en Proces skulde fø-
res mod en Heks. Paa en blot An-
klage kunde en gammel Kone blive
stedet for Inkvisitorerne, og var der
blot to eller tre, der vidnede imod
hende, var hun fortabt. Mennesker,
hvis Vidnesbyrd ellers ikke gjaldt
for Retten, kunde fælde en Heks.
Baade Forbrydere, dømte Kællere,

andre Hekse, den anklagedes Mand,
Søskende eller Børn kunde bruges
som Vidne. Et fældende Bevis for,
at en gammel Kvinde var en Heks,
var, at hun havde røde Øjne og krum-
me Fingre. Vilde hun ikke tilstaa,
havde man Torturen, og selv om
denne efter Loven kun maatte an-
vendes een Gang, kom man over
dette ved at indlede ny Proces og
anvende ny Tortur. Der var altid
Anklagere nok. Man kunde anklage
af Hævn, af Lyst til at arve, fordi
man virkelig troede, at vedkommen-
de havde forgjort et Husdyr eller
„kastet onde Øjne“ paa et Barn,
der var blevet sygt, eller fordi man
mente at indlægge sig Fortjeneste
af Kirken. Overalt var der Angivere
og Spejdere, overalt studerede man
i Jacob Sprengers „Heksehammer“. Og
Resultaterne var sørgelige. Hek-
sefrygten bredte sig i Folket, alle
gamle Kvinder i Almuen levede i
bestandigt Frygt for at blive anklaget
for Hekseri og Trolddom, og Baale-
ne blussede op over Landene. Alene
Jacob Sprenger lod i et Aar i
Schwaben 48 Hekse brænde, og en
af hans Efterfølgere, Remigius,
lod i faa Aar i Slutningen af det
16de Aarhundrede over 800 Hekse
føre til Baalet i Lothringen. Baalet
var den eneste Dødsmaade, der an-
vendtes mod Heksene. At der blev
udsat Præmier for at finde en Heks,
og at Heksens Efterladenskaber til-
faldt dels Inkvisitor, dels Staten og
Kirken, bevirkede naturligvis ogsaa,
at man var ivrig for at øge Baale-
nes Tal.

Disse Heksebaal tændtes over hele
Europa, i de protestantiske Lande
saavel som i de katolske, og de
strakte sig langt længere op mod
vort Tid, end de fleste aner. Endnu
til op mod Slutningen af det 18de
Aarhundrede blev der brændt Hekse,
saaledes i 1749 i Unterzelli i Bayern,
hvor Nonnen Maria Renata blev
brændt, i 1785 i Glarus i Sveits og
i 1793 i Posen i Polen. Ja, vil man
gaa til mindre højt kultiverede Lande,
finder man, at endnu i 1873 brændte
man fem Hekse i Meksiko. Den
mest bekendte af alle Hekseproces-
ser var vel den mod Jeanne d'Arc,
Frankrigs Nationalhelteinde, der be-
skyldtes af Englænderne for Hekse-
ri og blev brændt paa Torvet i Rouen
den 30. Maj 1431. Lykkedes det
ikke at faa den anklagede til at til-
staa, og fandtes der ikke Vidner nok,
kunde man endda faa hende dømt.
Man havde dertil den saakaldte Hek-
seprøve. Røde Øjne var allerede
slent nok at have, et Modermærke
var endnu værre, thi det betragtedes
som et Tegn, den onde havde sat
paa sine Tilhængere. Hejsede man
en anklaget ned i Vand, og hun
gik til Bunds, var hun uskyldig, men
svømmede hun ovenpaa, var der
ingen Tvivl om hendes Skyld. Baa-
let ventede.

Det mærkeligste ved disse Hekse-
processer var imidlertid, at mange
af de Kvinder, der blev anklagede
og dømt, virkelig selv troede, at

de var Hekse. Baade i Sprengers
„Heksehammer“ og i mange af Hek-
seprocesserne spillede den saakaldte
„Heksensalve“ en stor Rolle. Den
bestod af en Blanding af Svinefedt
og Opium og Saften af bittersød Nat-
skygge, Mandragora, Skarntyde og
andre giftige og narkotiske Urter,
og naar Heksene smurte sig med
denne Salve over hele Kroppen, fik
de Evnen til at fare gennem Luften.
Da Sømmensætningen af denne Salve
blev bekendt, fandt adskillige gamle
Kvinder paa at lave den, og de faldt
da hen i en Tilstand af Bedøvelse.
Ved Opvaagningen kunde de fortælle
til deres Omgivelser, at de havde
været til Heksesabbath paa Bloks-
bjærg — Bjærgel Brocken i Harzen
— eller et af de andre Steder, hvor
Heksene antoges at mødes Valpur-
gisnat, den 1ste Maj, og de kunde
fortælle alt, hvad de havde oplevet
der. Man løb vel en frygtelig Risi-
ko ved saaledes at gøre sig selv til
Heks, men paa den anden Side kun-
de man afdvinge frygtssomme Men-
nesker Gaver, eller man kunde sæl-
ge Kærlighedsdrikke, Livseliksirer,
Amuletter og Tryllepulvere, og man
kunde fortjene Penge ved at „læse“
over syge Mennesker eller Kreaturer.
Og det er ikke urimeligt at tro, at
disse Kvinder til sidst er endt med
selv at tro, at de virkelig var Hek-
se. Kvindekønnet var ikke alene
om at blive mistænkt for at drive
Trolddom. Der antoges ogsaa at
være Troldkarle, adskillige af dem
blev brændt, men man tillagde dem
aldrig samme Betydning som Hek-
sene, og Antallet af Processer mod
dem er forsvindende i Forhold til
Tallet paa Heksebaalene.

I Hundreder af Aar kæmpede de
lærdeste Mænd mod Heksetroen en-
ten ved at vise dens Ukristelighed
og Umoral eller ved at latterliggøre
den. Det var længe forgæves. Man
var overbevist om, at Djævelen var
alle Vegne, og at han havde sine
Hjælpere overalt. Først langsomt
forvandt den af de forskellige Lan-
des Lovgivning og Straffelove, og
endnu langsomt forsvandt den af
Folkets Tro. Helt forsvunden er
den paa ingen Maade endnu. I vore
nordiske Lande træffer man endnu
ældre Mennesker, der er fast over-
beviste om, at denne eller hin Per-
son kan „forgøre“, „vise igeu“ eller
„læse“ over et sygt Menneske eller
et sygt Dyr, og i Sydens Lande er
der ikke mange Landsbyer, der ikke
har sin Heks, eller hvor man ikke
troer paa „de onde Øjne“ Magt.
De Injuriprocesser, der endnu i vore
Dage hyppigt føres ved spanske og
italienske Domstole, og hvor det
drejer sig om Beskyldninger for „For-
gørelse“, „Onde Øjee“ o. l., viser,
hvor vanskeligt det er at faa udryd-
det gammel Overtro af Menneskenes
Sind.

„H. Fam. Journ.“

Børsen.

—o—

Mine Herrer paa Børsen, udspeku-
lerede Spekulanter,
Professionelle som Dilettanter —
lyt til en Lægmands latterligt høj-
stemte Tale.
Men jeg er en Spiller, man regner
med, mellem de gale —
Derfor: Mit Ord er en Taabes, men
Taaben er vis i sin Tale.
Hans Tekst er en Spaadom, en
kunstnerisk formet Kabale.

Mine Brødre i Feberen, i Timen,
da Kurserne falder,
under Rædsel og rædsomt Rabalder —
lyt til en Sanger, der er klædt i sit
Vers som en Spaamand:
Vogt dig, min Broder, du staar i en
Storm som en Straamand —
Trappen til Børsen er skraa, og er
derfor et Skraaplan —
Derfor, du Spiller, spot ikke Spil-
lernes Spaamand!

I er fordømt til at ofres til Guld-
strømmens Guder,
hvad enten I hauser i Huder —
og baisser i Banker, i „Gorm“ eller
„Gosch“ og „Cikorie“
Historisk har Børsen en sølsom og
tragisk Historie —
Bedragere var det, der vandt den
forjættede Glorie
Guldet, der strømmer i „Gosch“ og
i „Gorm“ og „Cikorie“.

Bedragere er det, der kriger imod
deres Fjende
ved at dræbe de nærmeste Venner —
Bedragere er det, der lovstøt (thi
hvor er vel Loven for dette?)
mesterligt metodiserer, maskerer en
Trætte —
og er sande Genier, Gud maa vide
hvordan, til at gætte —
(Er der, du Daare, vel Love for dette
— at gætte —.)

I er viet til den Vekselerer, der sam-
ler paa Skælpe —
I maa rende for Hunde — for Hvalpe.
I er dømt til at slide, ak, naadigt
itu Eders Nerver.
Til at tromle den Vej, Eders Bødler
bestrøer med Skærver —
I er Hæren, den hede, som Djævelen
hemmeligt hverver —
O, denne Ild, der har brændt Eders
Hjæter og Nerver

O, Sønner af Malstrømmen, udspe-
kulerede Spekulanter,
bedrog Eder Eders Garanter —?
Købte de dør, hvor I solgte —, hvor
I selv vilde sælge?
Fik I, o Venner, ej Ret til at veje
og vælge —?
Kun Ret til at se Eders Bødler og
Svindlere svælge? —
Det er forsent, mine Herrer Fortable,
for sent til at vælge.
Emil Bønnelycke.

Paa Fodtur gennem Europa.

Servus fortæller om sine
Dagbogsoptegnelser og Minder.
(Kun for Nordbornholms Ugeblad)

—o—

Inden vi forlod Kiel var vi af en
Kollega indbudt til at besø „Kieler
Zeitung“'s nyindrettede Trykkeri, der
var Kielernes Stolthed. Her var de
nye Rotationsmaskiner i Virksomhed,
og deres Snurren, blandet med Sætte-

maskiernes Klapren, gav os Indtryk af at befinde os i en kæmpe-mæssig Bikube, og vi følte os helt leiet, da vi atter befandt os i det Fri.

— Forsynede med hver en solid Egestok (Kleier Andenken) og med Ransel paa Ryggen, travede vi næste Morgen, da Klokken slog syv paa Banegaardsuret, ud af den ældgamle Landevej til Neumünster.

I et straalende Solskinsvejr arbejdede vi os op over Fjorddalen mellem skovklædte Skrænter og lysegrønne Markers levende Hegn, de saakaldte „Knicks“, der minder os saa meget om Fyen.

Egnen var frugtbar og tæt befolket. Med visse Mellemrum passerede vi en Kro, alle let kendelige toetages Bygninger, opført omtrent i samme Stil.

Vi lægger Mærke til Bøndergaardene, der ikke danner en Samling Udhuse, som hos os, men for det meste kun bestaar af en stor Bygning (24×30 Al.) med et kæmpe-mæssigt Tag. Her synes at være Plads til alt — Mennesker og Dyr, Avl og Redskaber. Kun Møddingen lod til at være anbragt udenfor.

Her i Grænselandet, hvor Krig og Fred gennem Aarhundreder har vekslet, hvor Folkestrømmen stadig har været ind- eller udgaaende, har disse kastellignende Bøndergaarde maaske været ideelle og lettere at forsvare mod Landevejsrøvere og andet Pak.

Efter en Times Gang naaede vi Ejderen, der til venstre udvidede sig til en Sø med et Par Smaaholme, og vi forestillede os, at det var paa en af disse at Ulfe i for-dums Tid kæmpede med Sachserne.

Langs Landevejen stod endnu de gamle Milesten med Frederik den Sjettes Navnetræk og Krone og mindede os om, at dette Land for ikke saa mange Aar siden har været dansk.

Vi passerede nogle smaa Søer, der vendte det hvide ud, thi det var begyndt at blæse godt, og der stod store Sløvskejer over Vejen. Det generede os dog ikke, da Vinden var med, og glade marcherede vi i mer eller mindre Takt fremad mod Maalet.

Vi var advarede mod at synge danske Fædrelandssange, naar vi kom paa tysk Grund, men saasnart vi kom paa fri Bane, kunde vi ikke dy os, og brølede, mer eller mindre falsk, baade „Kong Kristian“. „I alle de Riger“, „Dansen har Sejer vunden“ og mange flere.

Egnen havde efterhaanden skiftet Karakter — den flade brune Hede bredte sig foran os —, men snart saa vi ude i Horisonten Neumünsters høje røde Vaudtaarne rage op, og ved Middagstid naaede vi Byen, just som Arbejderne i tætte Skarer ilede fra Fabrikkerne.

Vi havde sat en Begynder-Rekord, 33 km paa 5 Timer.

Neumünster er en Fabriksby af forholdsvinns en Dato, men da den danner et Knudepunkt for Hovedbanerne, er den i hurtigt Opvækst. Paa Torvet stod et Dreikaiser-Denkmal mellem grønne Træer, og der var mange rigtig pæne Bygninger; men Fabrikker, Arbejder- og Soldaterkaserner dominerede og prægede Byens Fysionomi.

Mellem alle disse graa og triste Husfacader længtes vi efter lidt grønt og Solskin, og fandt i Udkanten af Byen en lille Aa eller Kanal.

I Læ af en Granplantage, paa en duftende Kløvermark, spiste vi vor medbragte Mad og blev konverseret af et Par nysgerrige Smaapiger, der gav os en lille Lektion i det tyske Sprog. Til stor Moro sang de forskellige Smaasange for os og fik til at begynde med 5 Pf. pr. Stk. Men da der efterhaanden samlede sig flere og flere om os — ogsaa Drengene —, og disse blev mere nær-

gaaende, blev det os tilsidst saa broget, at vi maatte jage dem bort.

Vi forsøgte nu at lage os en lille Lur efter Dagens Anstrengelser —, men næppe havde vi gjort os det hyggeligt, før vi overraskedes af Stenkast, der gentoges saa ihærdigt, at vi efter endt Krigsraad enedes om at fortrække.

Sværmen, der var vokset til henved Hundrede, Piger og Drengene i Lømmelalderen, fulgte os i sluttet Trup og med haauende Tilraab:

„Dänen, Dänen, dumme Dänen!“

Uforglemmelige Øjeblikke.

Helt ind gennem Arbejderkvarterets Smaagader forfulgte de os, og vi hørte stadig i passende Afstand bag os Regimentets ihærdige Træskoklamp og Tøffelklask mod Stenbroen; men pludselig ved en Sidegade, hvor der var posteret to Politibeljente, holdt Forfølgelsen op, og Sværmen fordelte sig hurtigst i de tilslødende Gyder.

Vi havde imidlertid betalt Lærepenge og lovede os selv ikke saa snart igen at tage Sprogkursus hos den tyske Ungdom.

Saa opsogte vi vort Logi i Plönerstrasse, fik vore Dagpenge udbetalt, spiste til Aften og gik trætte til Ro inden de sidste Hornsignaler fra den nærmeste Kaserne var døet bort.

Vore gamle Viser

Blikkenslagersvendens Vise.

Se en Aftenstund i „Kjæden“
Var jeg kommen med paa Bal,
Og jeg hengav mig til Glæden!
Som et Mandfolk slundom skal;
Men saa saae jeg midt i Heden
Et Par Øjne som Krystal.
Hillemænd,
Sikke Spænd
For en Blikkenslagersvend.

Hun er kønnere end Rikke,
— Skorstensfejerens, De ved,
Og da jeg saa hende nikke,
Tak — saa vidste jeg Besked!
Hun var sød, og hendes Blikke
Slog hun op og slog hun ned;
Det kan vi
netop li' —
Saadan Blikkenslageri.

Hendes Kæreste var Slagter,
Og hun selv var her fra Fyn,
men jeg sejlede ham agter,
Skønt hans Blikke de skød Lyn,
Før han saa' sig for, saa stak der
Et Par Næver i hans Syn!
Der min Ven,
Har Du den
Fra en Blikkenslagersvend!

F. Bauditz.

Profetier.

I „Tidsskrift for populær Fremstilling af Naturvidenskaben“, Aarg. 1856, findes følgende Slutningsbemærkning til en Artikel om Sprængstoffer:

„Der gives visse Avisberetninger, som bestandig bliver gentagne. Snart berettes der, at man har konstrueret en Luftballon, der kan styres imod Vinden, snart har man lavet Diamanter, snart er det lykkedes en Chemiker, hvis Navn dog aldrig nævnes, at fremstille en exploderende Substans, som overgaar alt hvad man tidligere har kunnet præstere i denne Reining. Nu da vi har gennemgaaet de forskellige exploderende Forbindelser og Blandinger, ville vi ligesaa lidt fæste Lid til den sidste som til de første Fortællinger,“ og skulde en saadan Opfindelse blive gjort „tværtimod vor Forventning, saa kunne vi være forvissede om, at dette Stof vil være farligere for den, som tilbereder det, end for den, imod hvem det muligen skulde anvendes.

Ak, hvor forandret! Om det styrbare Luftskip ved Læseren Besked, i vore Dage er denne sejlivede

Avisand blevet til Virkelighed, og endnu før (1867) var Dynamitten blevet opfundet.

At Dynamitten er langt frygteligere i sin Virkning end de Sprængstoffer f. Eks. Skydebomulden, man den Gang kendte, kan man vel ikke paastaa, skønt den intet lader tilbage at ønske i den Reining; men det snurrige er, at den ogsaa gør det af med den sidste af de anførte Spaadomme, idet den meget vel kan skelne Ven fra Fjende, naar man da ikke bærer sig ad, som man for nylig gjorde i Nærheden af Kristiania, idet man trak Askekuffen ud af en glødende Kakkellov og lagde en halv Snies Dynamitpatroner til „Optøning“ i den varme Aske, en Fremgangsmaade, der kostede mange Mennesker Liv eller Førlighed.

Allerede før Midten af forrige Aarhundrede kendte man meget godt Nitroglycerinen; men den var næsten uanvendelig i Praksis — skønt man dog af og til træffer paa den lige til vore Dage — fordi den ikke paa nogen Maade kan taale Rystelser eller Stød. Man husker maaske endnu, at den spanske By Santander en Gang i Halvfemserne blev fuldstændig ødelagt ved en Eksplosion. I Havnen saa nemlig et Skib ladet med Nitroglycerin, der var emballeret i den Slags store Kurveflasker, man bruger til Forsendelse af Syrer. Man var netop i Færd med at løse Lasten og havde faaet en saadan Flaske hejset et Stykke til Vejrs, da Kæden sprang, og Flasken faldt ned paa Dækket. Selvfølgelig eksploderede den, og da de øvrige Last naturligvis endnu mindre kunde taale den derved fremkaldte „Rystelse“ — for at bruge et mildt Udtryk, fløj Skibet i Luften, mens saa at sige hele Byen jævnedes med Jorden.

Læseren kender vel den gamle Anekdoten om Munken, der vilde fremstille „de vises Sten“ og i den Anledning havde sammenblandet Trækul, Svovl og Salpeter i en Morter, over hvilken han lagde et Brædt, hvorpaa Lyset stod. Mens han var borte, sprang Katten op paa Enden af Brættet og vælede derved Lyset ned i Morteren. Saaledes skal Krudtet være opfundet. — Om Dynamitten gives en lignende Fortælling, som har det Fortrin for den første at være sand. Nobel skulde nemlig forsende nogle Flasker Nitroglycerin, og da dette jo skulde gøres med største Forsigtighed, blev Flaskerne indbyrdes adskille ved et tykt Lag Kiselfjord, ganske som vi bærer os ad, naar Syrer el. l. skal forsendes. En Flaske var imidlertid gaaet itu, og Vædsken var opsuget af Kiselfjorden til en dejagtig Masse, som Nobel tog sig for at undersøge nærmere. Det viste sig da, at Massen aldeles ikke eksploderede ved almindelige Stød, f. Eks. ved Hammerslag; det kunde ogsaa brænde ganske roligt, naar man satte en Tændstik til den. Naar den derimod tændtes ved en selv nok saa lille Eksplosion, f. Eks. fra en Knaldhætte, eksploderede den selv, ganske som om den havde været ren Nitroglycerin.

Nobel kaldte denne Blanding for Dynamit efter et græsk Ord, der betyder Magt eller Kraft, og som vi ogsaa kender fra Udtrykket Dynamomaskine. Selvfølgelig skyndte han sig at udnytte Opdagelsen; men selv anvendte han aldrig Dynamitten i Praksis. Tværtimod brugte han en Del af de indvundne Penge — og det var ikke saa ganske faa — til Oprettelsen af en Legat, der for Tiden uddeles til dem, der har holdt de fleste Taler til Fordel for Verdensfredens Bevarelse. Om Krudtets Opfinder heller ikke har anvendt sin Opfindelse i Praksis, vides ikke; derimod ved vi, at de, der anvender det meste Krudt som Regel ikke har opfundet det.

Fortætt.

Missionsuge i Allinge

afholdes i

Baptisternes Mødesal

fra Mandag den 24. Januar til Søndag d. 30. (Lørdag undtagen) hver Aften Kl. 7½ præcis.

Mandag og event. flere Aftener medvirker et Sangkor fra Rønne.

Missionær C. Johansen taler hver Aften samt A. H. Riis. Torsdag og Fredag.

Alle indbydes hjerteligst.

Godtkøbs-Udsalget

begynder Lørdag den 22de Januar.

Stor Prisnedsættelse

paa en Del frasorterede Varer.

Damefrakker og Ulstre

fra forrige Aar — nedsat med 20 pCt.

Nederdele

ca. 300 Stk. — prima Stof
iflka Facon — nedsat med 20 pCt.

Damebluser Pigekjoler og Frakker

sælges til halv Dagspris.
nedsat med 20 pCt.

Dame- og Pige-Trikotage

nedsat med 20 pCt.

Herresokker

ca. 300 Par —
nedsat fra Kr. 4,50 til Kr. 2,00 pr. Par.

Masser af Rester, Partivarer, Trikotage og Uldgarn udsælges til ca. halv Pris.

Paa alle Metervarer, der ikke er nedsat til en bestemt Pris, gives under Udsalget 15 pCt. Rabat pr. Kontant.

Se Vinduerne

J. P. Sommer

Magasin du Nords Udsalg, Allinge.

Rettelse.

I Nordlandets Handelshus' Kul-
annonce skulde Koksprisen fra 24.
ds. rettes til 7,50 og harpede eng.
Ægbriketter er nedsat til 16 Kr. hl.

Regel bornholmsk Laks

i Daaser indtil ca. 10 Skiver.

Regel Leverpostej i Daaser
anbefales som delikat Paalæg.

J. B. Larsen.

Allinge Biograf.

Søndag d. 23. Jan. Kl. 7½
Skørtevejen,

Et Drama fra Selskabslivet
i 3 Akter, 50 Ald.

Spillet af **Henny Porten.**

De danske Troppers Ind-
tog i Sønderjylland.

Gribende Billeder, da de danske
Soldater holdt deres Indtog og der-
med beseglede Genforeningen.

Godtkøbs-Udsalget

er begyndt.

Masser af Fodtøj er fremlagt til
billigt Bortsalg.

C. Larsens Skotøjsforretning.

Bornholms Dampvaskeri

Teaterstræde. - Telefon Rønne 9.

Et af Provinsens mest moderne og hygieiniske indrettede Vaskerivirksomheder

Alt modtages til Vask.

Vi anbefaler vor overalt paa Øen anerkendte Vask af Manchelinned, der ved nye Indlæg af Skjortestrygemaskiner og Faconmacking bliver det mest ideale og faar samme Udseende som nyt.

Indleveringer i alle Byer og større Sogne.

Tøj, der indleveres Mandag kan altid afhentes Lørdag.

Modtager i Allinge:

Hr. Skræddermester Johansen, Nørregade.
Telefon 137.

Foderstofpriserne

er betydeligt nedsatte hos
Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Alle Bestillinger paa

Norges-Salpeter

expederes gerne hurtigt, da det kniber med Plads.

Nordlandets Handelshus.

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10-12 og 2-4.

Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilkaar til en Rente af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

Da der kan ventes større Prisfald paa Æg,

saa vil vi gerne tilraade, at alle Beholdninger af Æg leveres senest Torsdag i hver Uge. Vi betaler altid højeste Pris.

Nordlandets Handelshus.

Vi modtager gerne Bestillinger paa nye Sorter Saasæd til Foraaret.

En god Sort giver under samme Vækstforhold større Foldudbytte end en mindre god. Det er de sidste Fold, der bringer Overskud hjem, thi Udgifterne til Jord, Gødning og Arbejdskraft er lige store, om der anvendes gode eller daarlige Sorter.

Saakornet leveres kun i plomberede Sække, og der garanteres for, at dette er Sygdomsfri og sortsrent.

Vejledninger og Garantibesemmelser udleveres.

Nordlandets Handelshus.

Vi har mange tørre, gode

Brædder og Planker

- alle Længder, alle Bredder, alle Tykkelser -

Firskaarne, særlig stærke Udsudsbrædder a 5, 6 og 7 Alens Længder

sælges særlig billigt i

Nordlandets Handelshus.

Messens Ene-Udsalgs Prisliste.

Dansk Bomuldstøj til Forklæder	Kr. 175 pr. m
Flonel til Kjoler	- 180 -
Flonel, ensfarvet	- 150 -
Dowlas i 10 m Stk.	- 110 -
Medium til Damelinned, 85 cm bred, fra	- 155 -
Lagenlærred, Bomuld	- 360 -
Hospitalslærred, linned, svært	- 5,35 -
Bomulds Musselin til Kjoler	- 85 -
Ekstra prima Bolster til Underdyner	- 420 -

Alle her nævnte Priser pr. m mod Kontant.

Chr. Olsen, Messen, Allinge.

Prima Ietkogende

Ærter

Ny hjemkomne Vare til billigere Pris

Nye Flækkeærter

Nye Brune Bønner

Prima dyrlægekontrolleret isl. Lam-mekød anbefales til billige Priser.

J. B. Larsen.

Telefon Allinge 12.

Svære, stærke

Vanter

sælges for 1,50 pr. Par.

Nordlandets Handelshus

Heluldrne, danske

Strømper

sælges for 3,85

Nordlandets Handelshus

Med 25pCt. Rabat

udsælges i denne Tid hele mit Varerlager, hvoraf fremhæves:

Servanteborde, Skrin, Amagerhylder, Skrivetøjer, Systallver, Blomsterstativer, af disse sidste er en Del med ubetydelige Fejl til halv Pris.

Desuden sælges 2 Herre- og en Damecykle uden Gummi.

Billeder indrammes

Carl Andersen.

Tejn.

Ostepriserne ere nedsatte

jeg anbefaler

Dansk Ementhaler	do
do Rochefort	do
do Gauda fuldfed	do
do Gauda halvfed	do
do Bachstejner	do
do Ejdammer	do
do Myseost m. Fløde	do
do Kommenost	do
do Klosteroste	do

altid til Dagens billigste Priser.

J. B. Larsen.

Telefon 12.

Allinge

Friske Æbler!

australisk Honning

Kunsthonning

Prima lys amk. Sirup,

anbefales fra

Allinge

Kolonial- & Produktforretning

To Køer,

som kølver 4de Kalv om 14 Dage er til Salg hos.

A. Jensen,

Risenlund. øst for Risegaard i Olsker
Samme Sted er 25 brune Italiener-Høns til Salg.

Et Parti fint

Uldgarn

sort og graat firtraadet sælges for Kr. 5½ pr. ½ Pund.

Nordlandets Handelshus

Olsker Ægkreds

ønsker en kørende Ægsamler.

Tilbud bedes indgivet til

L. Andersen, Dalegaard, inden 25. ds.

Billige Frugttræ

For at skaffe Plads til andre Kulturer, bortselges i denne Maaned 2 a 300 gode Æble- og Pæretræer til betydeligt nedsatte Priser.

Hallelyst, Allinge.

M. Kr. Kofod.

Herrer og Damer

sparer Penge ved at faa syet hos mig. — Stort Udvalg i Habit- og Frakkestoffer.

NB. Hør mine Priser i Plysch, Astrakan og Ulstre.

J. Johansens

Skrædderforretning.

Telefon Allinge 137.

Stort Udvalg i prima

Cigarer

til billigste Priser

haves hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Kartofler, Lucerne, Halm og Sæd er til Salg hos

Avlsbruger Lund, Allinge.

Prisen er nedsat

paa de fleste Sorter Paalægsvarer og Pølser.

Altid friske Varer til Dagens billigste Priser.

Allinge J. B. Larsen.
Telf. 12.

Kaffepriserne

nedsatte 50-60 Ø. pr. Kg
altid friske Varer til billigste Dagspris.

J. B. Larsen.

De averterende

anmodes om at indlevere deres Annoncer inden Torsdag. Smaa Avertissementer kunne dog som Regel nedtages indtil Torsdag Middag.

Petroleum

Prisen er nedsat 4 Øre pr. Liter.

J. B. Larsen.

Jøger De en Pige, en Karl eller en Dreng, eller mangler De en Svend eller Lærling en Fodermøster eller anden Medhjælp, bør De snarest avertere i Nord-Bornholms Ugeblad der hver Fredag bringes direkte ind c. 1700 Hjem og læses af saa godt som hvert eneste Tyende. En Annonce her i Bladet vil derfor saa godt som altid bringe et tilfredsstillende Resultat.

Abrikoser,

Blommer,

Rosiner,

Æbler i Skiver, borede:

Alt i prima Varer og til billige Priser fra

Store nye spanske

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Ordet er frit!

Vi gør vore mange Læsere i By og paa Land opmærksom paa, at enhver kan faa optaget Artikler og Indlæg om Emner af almen Interesse i „Nord-Bornholms Ugeblad“.

Betingelsen er kun, at det skrevne er holdt i en sømmelig Form og indenfor rimelige Grænser, samt at Indsendere til Underrøtning for Redaktionen — opgiver Navn og Adresse. Ligeledes modtager Redaktionen gerne Meddelelser om saa-danne Ting og Forhold, som øgner sig til Behandling i Bladets Spalter.

Dette gælder baade Byen og Landet, og det er en Selvfølge, at Redaktionen altid vil iagttage den strengeste Diskretion med Hensyn til sine Kilder.

Et 10 Maaneders rødt

Hoppesøl

samt en ældre Hoppe er paa Vilkaar billig til Salg hos

Andreas Mogensen,
Rutsøker Højlyng pr. Rø St.

Nye stenfri Blommer

er hjemkomne og anbefales til billigste Pris.

J. B. Larsen.

Billeder

indrammes.

Hans Chr. Lund,

Pilesræde, Allinge.

Ligkister & Møbler

anbefaler

Klemensker Snedkerforretning.

Tlf. n. 13.

L. Pihl.

Overretssagfører

Bojesen Kofod, Rønne
St. Mortensgade 17.

Inkassation, Dokumentskrivning m. m.
Træffes i Hasle Onsdag Formid.

Bornholms

Kreaturforsikrings-Selskabs

Allinge Afdeling.

Aarsmøde afholdes Lørdag den 22. denne Maaned Kl. 8 hos
Alfred Pedersen.

En 14-16-aars Karl

kan faa Plads til 1ste April eller Maj hos

J. Frigaard, Tein.

Kranse.

Buketter, Hyasinter, Tulipaner, Liljekonvaller og Potteplanter leveres til billige Priser og forsendes overalt.

Hallelyst, Allinge.

M. Kr. Kofod.

Telefon Sandvig 6 og 47.

RØ.

Brænde til næste Vinter maa bestilles inden 15. Februar hos Gdr.
Kroyer, Kroggaard.

Brandselsudvalget,

Til Hjemmefarvning

færes Farver i alle Kulører i Breve og Tabletter.

J. B. Larsen.

Hollandsk Fedesild,

prima Kvalitet i Mellemstørrelse, anbefales til 60 Øre Halvkilo.

J. B. Larsen.

Allinge.

Olsker Sygekasse

Det bekendtgøres herved, at da Sygekasserne ikke har nogen Kontiakt med Lægerne i T., maa Kassens Medlemmer selv betale Læge-honoraret indtil Overenskomst opnaas.

Ved Indsendelse af de kvitterede Regninger til Kassereren vil noget blive tilbagebetalt efter Sygekasseinspektorets nærmere Bestemmelse. Alle Kontrollbøger, der er benyttet, bedes indsendt til Kredsformanden inden 28. Januar.

Bestyrelsen.

Et Par Ridestøvler

Nr. 42 og nogle Træskostøvler af mindre Nr. er billig til Salg hos

Skomager Grønbech, Tein

Akkord for Skærvesligning

kan faas paa Kirkebogaard pr. Allinge.

Kaalroer,

Kartofler og Foderhalm er til Salg paa Puggaard i Rø.

LOETTA'S

Fineste dansk Fabrikat
i ½ Kg Pakker.

Kursfaldet paa engelsk Sterling har bevirket at

Ægte Chili-Salpeter

kan sælges billigere end tidligere omtalt.

Vor Sending ventes i Marts. Flere Bestillinger udbedes

Nordlandets Handelshus.

Kulfragterne er lavere og Kurserne er lavere,

hvorfor Priserne fra den 17. Januar er for

Rene London Gaskoks	10	Kr. hl. a 45 kg
Harpede skotske Ovnkul	16	- 75 -
Uharpede do.	14	- 75 -
Afharpningskul	10	- 75 -
Wales Anthracite Nøddekul	18	- 75 -
Harpede Wales Ægbriketter	18	- 75 -
Elswick prima Smedekul	19	- 75 -

Al Statskontrol og Regulering er nu ophævet, saa vi maa sælge til alle — ogsaa Landkunder. Kørsel beregnes ekstra. Sælges kun pr. kontant.

Nordlandets Handelshus.

Mandag den 17. Januar 1921
aabnes Udsalget!

Heretter bliver alle vore prima
Kvaliteter i Metermaal solgt til me-
get billige Priser.

En Mængde Rester i afpassede
Maal af alle Slæge Stoffer er ned-
sat til ca. halv Pris.

Mere end 14 Dage har vi brugt til at gaa Lageret efter fra den ene til den anden Ende, og har ganske nøje vurderet Varernes Godhed med Købpriserne, og er nu aldeles sikker paa, at alle vore Kunder kan blive tilfreds med at handle og forsyne sig hos os med de Varer, som enhver har Brug for.

Se Vinduerne! — men det er endnu bedre at gaa ind og se paa de fremlagte Varer.

I den Tid, der gives saa stor Rabat, beder vi høfligst om kontant Betaling.

Nordlandets Handelshus.

Vi har et Parti

Ægte ungarsk Lucernefrø.

smuk Farve, god Analyse. — Anbefales til fleraarigt Udlæg i Markerne. Alle Forudbestillinger ekspederes med en ekstra Rabat.

Nordlandets Handelshus.

Nørresundby Gødningskalk

udleveres fra Lager eller ekspederes pr. Banevogn billigst i

Nordlandets Handelshus.

Erindringsliste.

Borgmesterkontoret 2—4 Eftm.
Sparekassen 10—12 og 2—4.
Branddirektøren do.
Stempelhall i Sparekassen. 10—12, 2—4
Dampskibsexpeditionen, aaben ved Ski-
benes Ankomst og Afgang Tirsdag
og Fredag Efterm., Mandag og
Torsdag Form.
Distriktslægen 8—9 og 2—3.
Folketingsamlingen paa Raadhuset:
Udlaan Fredag 7—8, (i Vinterhalvaaret
tillige Tirsdag 3—3,30).
Hjælpekassen: Formd., Bagerm. P. Holm
Kasserer H. P. Kofod. Kontortid hver
Fredag fra 5—7.
Jernbanest. er aaben for Gods 8—12, 2—6
Kæmmerkontoret 10—11 og 2—4.
Laane- & Diskontobanken 2—4 Eftm.
Postkontoret: Søndag 9—12 og 2—6
Søndag 9—10.
Sognepræsten Tirsdag og Fredag 6—7.
Skandinaviens-Amerikalinien:
Agent Otto Gornitzka.
Statsanstalten for Livsforsikring ved Chr.
Olsen, Messen. Kontortid 1—4 Em
Telegrafstationen 8 Morgen til 9 Aften.
Søndag 9—10.
Toldkammeret 8—12 Form., 2—5 Efterm.

Byggryn,

Havregryn,

Kartoffelmel,

Mannagryn,

Majsflager,

Ris, Rismel,

Sagomet

Ærter, hele og flækkede.

Prima Varer, billige Priser hos

**Allinge Kolonial-
og Produktforretning.**

Rønne-Allinge Jernbanes

Køreplan.

Søgnedage.

Rønne-Sandvig

Fra Rønne	745	600
- Nyker	808	623
- Klemensker	828	643
- Rø	848	703
- Tein	906	721
- Allinge	919	734
- Sandvig	925	740

Sandvig-Rønne

Fra Sandvig	1125	810
- Allinge	1136	821
- Tein	1149	834
- Rø	1207	852
- Klemensker	1230	915
- Nyker	1245	930
- Rønne	110	950

Søn- og Helligdage.

Rønne-Sandvig

Fra Rønne	845	1235	750
- Nyker	903	1253	808
- Klemensker	919	109	822
- Rø	935	125	839
- Tein	949	139	854
- Allinge	959	149	904
- Sandvig	1005	155	910

Sandvig-Rønne

Fra Sandvig	1035	6—	935
- Allinge	1043	608	943
- Tein	1052	617	952
- Rø	1107	632	1007
- Klemensker	1125	650	1025
- Nyker	1136	701	1036
- Rønne	1155	720	1055

Hvedeklid,

Rugklid.

**Coldings Foder-
blanding.**

Soyaskraa,

Majs,

Majsskraa,

Knækmajs.

Havre.

Byg og Blandsæd.

Prima Varer. — Billige Priser.

**Allinge Kolonial- og
Produktforretning.**

Udebliver Bladet

beder vi Læserne henvende sig paa
Postkontoret, og Fejlen vil hurtigt
blive rettet. I modsat Fald maa De
henvende Dem til Bladets Kontor,
og vi skal da sørge for, at De faar
det tilsendt.

Alle Slags

Værktøj

og Redskaber anbefales.

Glas, Porcelæn og hele Køkkenudstyr

til billigste Priser.

Allinge Kolonial & Produktforretning

Til de kløvertrætte Jorder anbefales et Tilskud af

italiensk Kællingetand

i Frøblanding. Vi har en fin Vare heraf, ekstra rensat og
ridset, og bede om Bestillinger

Nordlandets Handelshus.

Bornholms Margarinefabriks

VEGETABIL

MARGARINE

er anerkendt som den bedste.

Faas hos alle Handlende.

Prisen paa Kaffe

**er denne Gang nedsat med 65 Öre
pr. Kg** saa at vi herefter sælger den

Fine Frøkost Java

til 120 Öre pr. ½ Pund ÷ sædvanlig Rabat.

Nordlandets Handelshus.

Af Barres Foderroer fremhæves i Aar STRYNG V

Fin Form, høj Tørstofindhold, 1. Klasses Certifikat ved Forsøgene.

Vi har sikret os rigelig af denne Sort og beder om Bestillinger.

Nordlandets Handelshus.

**Stort
Godt købs-Udsalg.**

Fra den 11te Januar og indtil videre gives
der 15 pCt. Rabat paa alle Varer, Alæde, Che-
viot, Bultstøj, Skjortstøj, Bomuldstøj, Lærre-
der og Kjøletøj samt Driftstøje. Alt færdigstet,
samt Alædninger, Benklæder, Stortøj, Dreng-
og Pige-Alstre, kort sagt paa alt Overtøj gives
stor Rabat. Vi har en ekstra god Cheviot til
Alædninger ligesom alt, hvad vi har, er af prima
og bedste Kvalitet. Vore prima blaa Rasketter
er nedsat til 5 Kr. pr. Stk., har kostet 10 a 12
Kr. Godt engelsk Garn til 5 Kr. pr. halv Pd.,
saa nu er der Anledning til at forsyne sig hos

Jens Hansen, Allinge